ספורט טוטו

חושב חדרה זכה
560.000 ל"י
השבוע
מינימום הפרס הראשון
450.000 ל"י
* * *
מינימום כלל הפרסים
900.000 ל"י
* * *
יום חמישי — המועד האחרון
למסירת תפסים
עשה לך מנהג קבוע —
מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

המנוי

קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
בהקדם.

מחלקת המינויים

גב' אירנה
לווינהוף

מתבקשת להתקשר
עם ש. זמיר
אמירים, גליל

בקשר לעניין חשוב

חשבץ 1963

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן חספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום בחודש אפריל על
„העולם הזה"

יקבל הנחה של
40%

השבועון יישלח רק לדואר צבאי

במדינה

העם כמו אוויר לנשימה

יום־העצמאות ה־27 נחוג באווירה של תיסכול, ספק ופסימיות

עשרים ושבע שנים הן קצת למעלה משליש תקופת־חייו החזוייה של הישראלי המודרני. בחייה של מדינה, זוהי תקופה קצרה מאד.

לוחמי תש"ח, שהיו בני 25—18 ביום קום המדינה, מנהלים עתה את המדינה. ואילו מרבית חיילי צה"ל הנוכחיים, אנשי חובה וקציני־קבע צעירים, כבר נולדו במדינת־ישראל. כל מה שקדם להקמת המדינה נראה להם כעבר רחוק, סיפורי־סבא.

האבות הלכו בהפגנות, צעקו „עליה חופשית — מדינה עברית", הצטרפו ל־מחתרות ולחמו בשילטון הבריטי. הבנים כלל אינם יכולים לתאר לעצמם מציאות בלי מדינת־ישראל.

אין אדם יכול להעריך את חשיבותו של האוויר לנשימה, עד אשר הוא מוצא את עצמו בלי אוויר. רק מי שגווע בצמא יכול להעריך את חשיבותם של מים. מי שאוכל כל יום שלוש ארוחות דשנות, עלול להתייחס לאוכל בזילזול.

בשביל האבות, המדינה היא נכס יקר, מעצמות המערב. מבחינת ההשכלה, הכל־כלה, הכושר הצבאי והיכולת המדינית, היה זה כימעט חלל ריק. בחלל ריק זה בלט היישוב היהודי הקטן כסלע איתן.

כיום שולטים בעולם הערבי מישטרים דינאמיים ונמרצים. המרחב מתאושש ב־מהירות מבחינה השכלתית, משתלט על אוצרות־הנפט שלו והופך מעצמה כל־כלית עולמית. הוא מתקדם גם במישור הצבאי, המושפע על־ידי הנתונים הכל־כליים ורמת האירגון החברתי.

העליונות הצבאית הרבה, שהיתה ל־יישוב היהודי בתקופת הסטנים והמרשמי־טים, שוב אינה בטוחה בעידן הטילים, ש־הגיע למרחב.

יאוש מהשלום. אולם נדמה שאווירת הספקות, שפשטה במדינה, אינה נובעת מחשבונות צבאיים וכלכליים, אלא משר־שים פסיכולוגיים עמוקים יותר.

בחוגים רבים במדינה פשטה בשנה ה־27 אופנה של התייאשות מסיכויי השלום. הסיסמה היא: „הערבים לא יסכימו לעולם לעשות שלום עם ישראל", והמתוחכמים אף מוסיפים: „אילו היינו במקומם, גם אנחנו היינו נוהגים כך."

על רקע המציאות של מדינת־ישראל, בליבו של העולם הערבי, הייאוש מן השלום מוביל לייאוש מן המדינה עצמה. מי שרואה את כל עתיד המדינה כנוף הררי, שבו משתרעות המילחמות כריכסי־הרים, רכס אחרי רכס, עד האופק ומעבר לו — מוכרח להתייאש. בשביל אם לילי־דים, זהו נוף מבהיל.

יד לוחצת יד

צורך שאי־אפשר בילעדיו. בשביל הבנים, המדינה היא פשוט חלק מן המציאות.

הפאראדוכס הגדול. משום כך יכלו רק האבות לעמוד, ערב יום־העצמאות ה־27, על השינוי העצום שחל באווירת המ־דינה. הם היו מסוגלים להשוות.

עם קום המדינה, מנה היישוב היהודי בארץ 635 אלף איש — אי קטן בים המרחב הערבי. ישוב זה היה עני, נכסיו הכלכליים היו מצומצמים, כוחו הצבאי היה דל. אולם הוא היה חדור הרגשת־ביטחון עילאית, משוכנע שיש בכוחו להג־שים כל מטרה שהוא קובע לעצמו. לא עלה על דעת איש לפקפק בזכותה ובסי־כוייה של המדינה החדשה להתקיים ול־שגשג.

מאז גדלה האוכלוסייה פי ארבעה ויו־תר. יש לה כלכלה גדולה וצבא מן המ־שוכללים בעולם. מעשיה ומחדליה ממלאים את עיתוני העולם, כאילו היתה מעצמה עולמית. היא עומדת במוקד ההתרחשויות הבינלאומיות.

אך הרגשת־הביטחון של המדינה הלכה והתדלדלה.

יום־העצמאות ה־27 יוחג באווירה של דיכאון, תיסכול, פסימיות וספק. מעולם לא שאלו ישראלים רבים כל־כך, בקול רם כל־כך, אם יש סיכוי למדינה להתקיים לאורך ימים.

מהו סוד הפאראדוכס הזה?

פטנים וטילים. אפשר למצוא להר־גשת אי־ביטחון סיבות חומריות.

אמנם גדלה המדינה מכל הבחינות ב־27 השנים, ומשאביה האנושיים והחומריים התרבו במהירות. אך יחסי־הכוחות ביניה ובין העולם הערבי מגלים תמונה שונה.

ב־1948 היה העולם הערבי רדום, מפגר ואדיש. שלטו בו מישטרים פיאודליים נחותים, ורקובים, שהיו משועבדים ל־. יתכן שגם אופנה זו אינה אלא סימפ־טום, המעיד על בעייה עמוקה עוד יותר. במשך 27 שנים הצליחה המדינה להתחמק מן ההתמודדות עם הבעיות המוסריות ה־יסודיות הכרוכות במאורעות שקדמו ל־הקמתה. בשנה האחרונה החלו בעיות אלה להרים ראש ולתבוע תשובה.

מדינת־ישראל קמה בכוחה של תנועת־תחייה לאומית. האם עשתה תנועה זו עוול לאחרים? האם התעלמה מקיומו ומ־זכויותיו של עם הארץ? האם היא תועה במבוך מוסרי, שאין ממנו מוצא?

דגלים ונאומים. יתכן שההבדל ה־עיקרי והמכריע בין 1948 ו־1975 הוא ש־לוחמי תש"ח היו חדורים לחלוטין בצידי־קתם, בעוד שבלב אזרחי תשל"ה מכרסמים ספקות בלתי־מודעים.

ספקות אלה הם המביאים לכך שהאדם הישראלי מפקפק באפשרות של שלום — כשהוא מעביר, בתת־הכרתו, את ספקותיו שלו אל לבו של הצד השני. הסיסמה „הם לא יעשו עימנו שלום מפני שהם טוענים שאין לנו זכות־קיום," עשוייה להסתיר ספק פנימי, בלב בעל הסיסמה עצמו, לגבי זכות־קיום זו.

אם כן, הרי יש רק דרך אחת להבראה פנימית: להוציא את השאלות המוסריות הגדולות אל אור השמש, להתמודד עימן בגלוי, להשיב עליהן בכנות, לא בדרך של סיסמאות תעמולתיות, אלא תוך בירור מצפוני מעמיק.

מלאכה זו לא תיעשה ביום־העצמאות ה־27. כמו כל קודמיו, הוא יטבע בים של סיסמאות, דגלים ונאומים של פוליטי־קאים רדודים. אך החיים הלאומיים אינם קיימים רק בימי־חג — והבירור הגדול, המבריא והמשחרר, שאי־אפשר להתחמק ממנו, יארך ימים רבים.